

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. декана юридичного факультету
Надія МОСКАЛЮК
«31 серпня» 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
«31 серпня» 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту
новітніх освітніх технологій
Святослав ПИТЕЛЬ
«31 серпня» 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Сімейне право»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань: 08 Право
спеціальність: 081 Право
освітньо-професійна програма: «Право»

Кафедра цивільного права і процесу

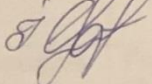
Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практ.	ІРС	Тренінг КПЗ	Самост. робота студ.	Разом	Екзамен, Залік
Денна	2	4	28	14	3	6	105	150	залік, 4
Заочна	2	4	8	4	-	-	138	150	залік, 4

31.08.2023
[Signature]

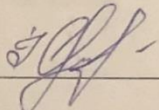
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 Право, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 9 від «15» червня 2022 р.).

Робочу програму склали: доцент кафедри, к.ю.н., доцент Наталія БУТРИН-БОКА; старший викладач кафедри, к.ю.н. Лілія ПАРАЩУК

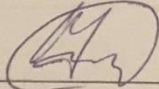
Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри цивільного права і процесу, протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри д.ю.н., професор Ірина ЛУКАСЕВИЧ-КРУТНИК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 081 Право, протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності Ірина ЛУКАСЕВИЧ-КРУТНИК

Гарант ОП

 Наталія ЧУДИК

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СІМЕЙНЕ ПРАВО»**

1. Опис дисципліни «Сімейне право»

Дисципліна – Сімейне право	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS - 5	Галузь знань: 08 Право	Статус дисципліни Вибіркова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність: 081 Право	Рік підготовки: Денна - 2 Заочна - 2 Семестр: Денна - 4 Заочна - 4
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти - бакалавр	Лекції: Денна - 28 год. Заочна - 8 год. Практичні заняття: Денна - 14 год. Заочна - 4 год.
Загальна кількість годин – 150 год.		Самостійна робота: Денна - 105 год. Тренінг, КПЗ - 4 год. Заочна - 138 год. Індивідуальна робота – 3 год.
Тижневих годин – 8 год. з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання дисципліни «Сімейне право»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Сімейне право» є формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок використання норм, спрямованих на врегулювання на диспозитивних засадах особистих немайнових та майнових відносин, які виникають між фізичними особами у зв'язку із шлюбом (конкубінатом), кровним спорідненням, усиновленням, іншим прийняттям дитини на виховання та інших підставах, які не заборонені законом і таких, що не суперечать моральним засадам суспільства.

Завдання вивчення дисципліни: поглиблене вивчення законодавства України, що визначає засади шлюбу, особисті немайнові та майнові права і обов'язки подружжя, підстави виникнення, зміст особистих немайнових і майнових прав і обов'язків батьків і дітей, усиновлювачів та усиновлених, інших членів сім'ї та родичів; вивчення новітніх теоретичних поглядів на розв'язання проблем колізії норм в галузі сімейного права та рекомендацій щодо удосконалення чинного сімейного законодавства України; дослідження особливостей

цивільного судочинства щодо розгляду сімейних спорів; набуття студентами навичок практичного використання теоретичних знань у практичній діяльності.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- знати і розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права;
- здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «СІМЕЙНЕ ПРАВО»

Змістовий модуль 1. Загальні положення сімейного права. Правовідносини подружжя. Утримання членів сім'ї та родичів

Тема 1. Сімейне право як галузь права України

Предмет сімейного права. Методи сімейного права. Основні засади (принципи) сімейного права. Визначення місця сімейного права в системі права України. Конституція України в системі джерел сімейного законодавства. Сімейний кодекс України – основне джерело сімейного законодавства України. Закони та інші нормативно-правові акти в системі сімейного законодавства. Цивільний кодекс України в системі сімейного законодавства. Договір як джерело сімейно-правових відносин. Звичаї як джерело сімейно-правових відносин. Міжнародні договори України в системі сімейного законодавства.

Література: [18,37,73,75,76,77,81,84,95,97,103].

Тема 2. Сімейні правовідносини

Поняття, ознаки й види сімейних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення сімейних правовідносин. Юридичні факти в сімейних правовідносинах. Класифікація юридичних фактів (дії, події, юридичні стани). Елементи сімейних правовідносин. Здійснення сімейних прав та виконання сімейних обов'язків. Захист сімейних прав. Строки у сімейному праві.

Література: [18,47,75,76,77,81,84,115].

Тема 3. Шлюб

Поняття шлюбу та його правова природа. Умови укладання шлюбу. Порядок вступу до шлюбу. Державна реєстрація шлюбу та її правове значення.

Література: [18,28,29,45,47,59,60,64,90,92,104,114].

Тема 4. Недійсність шлюбу. Припинення шлюбу

Поняття, підстави та порядок визнання (підтвердження) недійсності шлюбу. Правові наслідки недійсності шлюбу. Поняття та підстави припинення шлюбу. Розірвання шлюбу органом державної реєстрації актів цивільного стану. Розірвання шлюбу судом. Правові наслідки розірвання шлюбу. Режим окремого проживання подружжя.

Література: [18,45,54,59,69,78,98].

Тема 5. Особисті немайнові правовідносини подружжя

Загальна характеристика особистих немайнових прав та обов'язків подружжя. Види особистих немайнових прав та обов'язків подружжя. Характеристика особистих немайнових прав подружжя. Характеристика особистих немайнових обов'язків подружжя.

Література: [18,59,78,80,94,112,113].

Тема 6. Майнові правовідносини подружжя

Правовідносини подружжя щодо належного їм майна. Правовий режим роздільного майна подружжя. Правовий режим спільного майна подружжя. Поділ спільного майна подружжя. Договірний режим майна подружжя. Шлюбний договір.

Література: [18,20,71,72,80,88,116,117,121,122].

Тема 7. Зобов'язання щодо утримання членів сім'ї та родичів

Поняття та особливості зобов'язань щодо утримання. Види зобов'язань щодо утримання та підстави їх виникнення. Добровільний порядок надання утримання. Примусовий порядок надання утримання. Розмір аліментів. Обставини та доходи, які враховуються при визначенні розміру аліментів. Доходи, з яких утримання аліментів не провадиться. Припинення права на утримання.

Література: [13,18,20,34,66,68,70,89].

Змістовий модуль 2. Правовідносини батьків і дітей

Тема 8. Визначення походження дитини

Підстави виникнення прав і обов'язків батьків і дітей. Визнання походження дитини від батьків, які перебувають у шлюбі між собою. Визнання походження дитини, батьки якої не перебувають у шлюбі між собою. Оспорювання батьківства, материнства.

Література: [3,18,34,59,76,80,106,112].

Тема 9. Особисті немайнові та майнові правовідносини батьків і дітей.

Загальна характеристика особистих немайнових прав та обов'язків батьків і дітей. Види особистих немайнових прав та обов'язків батьків і дітей. Правовідносини батьків та дітей щодо майна. Відповідальність батьків за невиконання чи неналежне виконання обов'язків щодо дітей.

Література: [3,5,10,15, 18,20,34,36,40,47,49,93,99].

Тема 10. Усиновлення та інші форми влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування.

Поняття та сутність усиновлення. Умови, порядок та правові наслідки усиновлення. Визнання усиновлення недійсним. Скасування усиновлення. Позбавлення усиновлювача батьківських прав. Опіка та піклування над дітьми. Поняття і значення опіки та піклування над дітьми. Встановлення опіки та піклування над дітьми. Права дитини, над якою встановлено опіку або піклування. Права та обов'язки опікунів та піклувальників. Припинення опіки та піклування над дітьми. Поняття патронату над дітьми та його відмінність від інших форм влаштування дітей, позбавлених батьківських прав. Прийомна сім'я. Дитячий будинок сімейного типу. Патронат.

Література: [3,5,10, 18,20,34,43,44,52,53,55,56,57,79].

**4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Сімейне право»
(денна форма навчання)**

	<i>Кількість годин</i>					
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Тренінг, КПЗ	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Загальні положення сімейного права. Правовідносини подружжя. Утримання членів сім'ї та родичів						
Тема № 1. Сімейне право як галузь права України	2	2	10	3		Усне опитування, тестування
Тема № 2. Сімейні правовідносини	2		10			1
Тема № 3. Шлюб	2	2	10		Кейси, тестування	
Тема № 4. Недійсність шлюбу. Припинення шлюбу	4		10			Кейси, тестування
Тема № 5. Особисті немайнові правовідносини подружжя	2	2	10		1	Кейси, тестування
Тема № 6. Майнові правовідносини подружжя	4		10			Кейси, тестування, квест
Тема № 7. Зобов'язання щодо утримання	4	2	10			Кейси, тестування, кросворд
Змістовий модуль 2. Правовідносини батьків та дітей						
Тема № 8. Визначення походження дитини	2	2	10	3		Усне опитування, тестування, кейси
Тема № 9. Особисті немайнові та майнові правовідносини батьків і дітей	2	2	10		1	Усне опитування, тестування, кейси
Тема № 10. Усиновлення та інші форми влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування	4	2	15			Усне опитування, тестування, кейси
Разом	28	14	105	6	3	

(заочна форма навчання)

	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Загальні положення сімейного права. Правовідносини подружжя				
Тема № 1. Сімейне право як галузь права України	2	2	10	Усне опитування, тестування, кейси
Тема № 2. Сімейні правовідносини			12	
Тема № 3. Шлюб	2		10	
Тема № 4. Недійсність шлюбу. Припинення шлюбу			12	
Тема № 5. Особисті немайнові правовідносини подружжя	2		12	
Тема № 6. Майнові правовідносини подружжя			20	
Тема № 7. Зобов'язання щодо утримання			12	
Змістовий модуль 2. Правовідносини батьків та дітей				
Тема № 8. Визначення походження дитини	2	2	10	Усне опитування, тестування, кейси
Тема № 9. Особисті немайнові та майнові правовідносини батьків і дітей			20	
Тема № 10. Усиновлення та інші форми влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування			20	
Разом	8	4	138	

5. Тематика практичних занять

Змістовий модуль I. Загальні положення сімейного права. Правовідносини подружжя. Утримання членів сім'ї та родичів

Практичне заняття 1

Тема: Сімейне право як галузь права України. Сімейні правовідносини

Мета: ознайомлення із загальними положеннями сімейного права.

Питання для обговорення:

1. Поняття, ознаки та функції сім'ї. Історичні типи сім'ї.
2. Предмет та метод сімейного права, його місце в системі права України.
3. Принципи сімейного права України.
4. Джерела регулювання сімейних відносин.
5. Поняття, ознаки та види сімейних правовідносин.
6. Конкубінат як підстава виникнення сімейних правовідносин: поняття, правові наслідки.
7. Кровне споріднення як юридичний стан у сімейних правовідносинах (лінії споріднення, ступені споріднення). Свояцтво.
8. Елементи сімейних правовідносин. Учасники сімейних відносин. Об'єкти сімейних правовідносин. Здійснення сімейних прав та виконання сімейних обов'язків.
9. Захист сімейних прав та інтересів.

Література: [18,37,47,73,75,76,77,81,84,95,97,103,115].

Практичне заняття 2

Тема: Шлюб. Недійсність шлюбу. Припинення шлюбу

Мета: дослідження правової природи шлюбу. Розкриття особливостей укладення шлюбу. Набуття практичних навичок з порядку визнання шлюбу недійсним.

Питання для обговорення:

1. Поняття та ознаки шлюбу.
 2. Умови укладення шлюбу.
 3. Порядок державної реєстрації шлюбу. Правові наслідки відмови від укладення шлюбу.
 4. Недійсність шлюбу: поняття, підстави та порядок визнання (підтвердження). Правові наслідки недійсності шлюбу.
 5. Поняття та підстави припинення шлюбу. Припинення шлюбу внаслідок розірвання. Правові наслідки розірвання шлюбу.
 6. Режим окремого проживання: поняття та правові наслідки.
- Література: [18,45,54,59,69,78,80,94,98,112,113].

Практичне заняття 3

Тема: Особисті немайнові правовідносини подружжя. Майнові правовідносини подружжя.

Мета: дослідження правової природи інституту особистих немайнових прав подружжя. Вирішення актуальних практичних проблем реалізації майнових прав подружжя.

Питання для обговорення:

1. Поняття та ознаки особистих немайнових відносин подружжя.
 2. Види особистих немайнових прав та обов'язків подружжя.
 3. Характеристика особистих немайнових прав та обов'язків подружжя.
 4. Загальна характеристика майнових відносин у сім'ї (поняття, ознаки, види майнових прав та обов'язків подружжя, правові режими майна подружжя).
 5. Законний (легальний) режим майна подружжя.
 6. Договірний режим майна подружжя.
- Література: [18,20,59, 71,72,78,80,88,94,112,113,116,117,121,122].

Практичне заняття 4

Тема: Зобов'язання щодо утримання членів сім'ї та родичів

Мета: розв'язання практичних питань надання утримання членів сім'ї та родичів.

Питання для обговорення:

1. Поняття та особливості зобов'язань щодо утримання.
 2. Види зобов'язань щодо утримання та підстави їх виникнення.
 3. Добровільний порядок надання утримання.
 4. Примусовий порядок надання утримання. Розмір аліментів. Обставини та доходи, які враховуються при визначенні розміру аліментів. Доходи, з яких утримання аліментів не провадиться.
 5. Припинення права на утримання.
- Література: [13,18,20,34,66,68,70,89].

Змістовий модуль II. Правовідносини батьків та дітей

Практичне заняття 5

Тема: Визначення походження дитини

Мета: дослідження особливостей визначення походження дитини.

Питання для обговорення:

1. Походження дитини як підстава виникнення правовідносин між батьками та дітьми. Реєстрація народження дитини.
2. Визначення походження дитини від батьків, які перебувають у шлюбі між собою. Презумпції материнства та батьківства.
3. Визначення походження дитини, батьки якої не перебувають у шлюбі між собою.
4. Оспорювання батьківства, материнства.

Література: [3,18,34,59,76,80,106,112].

Практичне заняття 6

Тема: Особисті немайнові та майнові правовідносини батьків і дітей

Мета: дослідження проблем реалізації особистих немайнових та майнових прав дітей.

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика особистих немайнових прав та обов'язків батьків та дітей.
 2. Види особистих немайнових прав та обов'язків батьків та дітей.
 3. Відповідальність батьків за невиконання чи неналежне виконання обов'язків щодо дитини.
 4. Правовідносини батьків та дітей з приводу майна.
- Література: [3,5,10,15,18,20,34,36,40,47,49,93,99].

Практичне заняття 7

Тема: Усиновлення

Мета: дослідження теоретичних та практичних проблем усиновлення.

Питання для обговорення:

1. Поняття та сутність усиновлення.
 2. Умови, порядок та правові наслідки усиновлення.
 3. Визнання усиновлення недійсним.
 4. Скасування усиновлення.
 5. Позбавлення усиновлювача батьківських прав.
- Література: [3,5,10, 18,20,34,43,44,52,53,55,56,57,79].

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ) є видом індивідуальної роботи студента, метою якого є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчальної дисципліни та розвиток навичок самостійної роботи.

Комплексне практичне індивідуальне завдання із дисципліни «Сімейне право» виконується самостійно кожним студентом. КПЗ охоплює усі основні теми дисципліни «Сімейне право». Виконання КПЗ є одним із обов'язкових модулів з дисципліни «Сімейне право». Тема КПЗ обирається студентом самостійно. КПЗ виконується із метою дослідження новітніх теоретичних поглядів на розв'язання проблем колізії норм в галузі сімейного права та рекомендацій щодо удосконалення чинного сімейного законодавства.

Види індивідуальних науково (навчально)-дослідних завдань:

- підготовка статті до друку
- участь у наукових конференціях (друковані тези);
- участь в інтернет-конференціях;
- реферат з теми (модуля) або вузької проблематики;
- розроблення навчальних та діагностичних кросвордів (з теми, модуля, курсу);
- розроблення презентацій тощо.

Студенти, які претендують на оцінку **від 60 до 74 балів**, можуть виконувати КПЗ у формі реферату. Обираючи тему реферату, слухач повинен узгодити тему з викладачем.

Індивідуальна робота у формі реферату, об'ємом до 25 сторінок машинописного тексту формату А4, (шрифт Times New Roman 14, інтервал 1,5, поля стандартні) повинна включати:

Зразок титульного листа відображено у додатку.

План роботи (простий або складний).

Вступ.

Основна частина.

Висновки (до 1 стор. тексту).

Література (до 10 джерел)

Студенти, які претендують на оцінку **від 75 до 90 балів**, можуть виконувати КППЗ у вигляді презентації в форматі Power Point, та містити слайди. Обираючи тему презентації, слухач повинен узгодити тему з викладачем.

Студенти, які претендують на оцінку **від 85 до 100 балів**, можуть обрати у якості КППЗ написання наукової статті або участь наукових конференціях (друковані тези). Обираючи тему тез доповіді, наукової статті, слухач повинен узгодити тему з викладачем.

Пропоновані теми КППЗ з дисципліни «Сімейне право»

1. Проблема визначення місця сімейного права в системі права
2. Основні засади сімейного права
3. Здійснення сімейних прав та виконання сімейних обов'язків
4. Захист сімейних прав та інтересів
5. Сімейні правовідносини
6. Джерела сімейного права України
7. Розвиток сімейного законодавства
8. Строки у сімейному праві
9. Шлюб. Загальні положення
10. Припинення шлюбу.
11. Недійсність шлюбу
12. Момент припинення шлюбу. Правові наслідки розірвання шлюбу.
13. Особисті немайнові права та обов'язки подружжя
14. Право особистої приватної власності подружжя
15. Право спільної сумісної власності подружжя
16. Права та обов'язки подружжя по утриманню
17. Шлюбний договір
18. Режим окремого проживання подружжя
19. Особисті немайнові права і обов'язки батьків та дітей
20. Права батьків та дітей на майно
21. Аліментні правовідносини батьків та дітей
22. Обов'язок батьків утримувати повнолітніх дітей та його виконання
23. Обов'язок повнолітніх дітей утримувати батьків та його виконання
24. Обов'язок батьків утримувати дитину
25. Правовідносини інших членів сім'ї та родичів
26. Правове регулювання усиновлення
27. Опіка та піклування над дітьми
28. Патронат над дітьми. Договір про патронат
29. Правове регулювання сімейних відносин за участю іноземців та осіб без громадянства
30. Визнання в Україні актів цивільного стану, зареєстрованих за законами іноземних держав. Застосування законів іноземних держав.
31. Колізійні питання укладання шлюбу, розірвання шлюбу з іноземним елементом.
32. Колізійні питання усиновлення, опіки і піклування.
33. Обов'язок по утриманню інших членів сім'ї та родичів.
34. Позовна давність у сімейному праві.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота є основним способом засвоєння студентами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочих планах у межах установленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів: конспектами лекцій викладача, підручниками, навчальними та методичними

посібниками, монографічною літературою і періодикою, а також засобами самоконтролю (тестами, ситуаційними завданнями).

№ п/п	Тематика	Кількість годин	
		дфн	зфн
1	Визначення місця сімейного права в системі права України.	7	10
2	Здійснення сімейних прав і виконання сімейних обов'язків.	7	10
3	Визнання шлюбу неукладеним.	7	10
4	Поняття та підстави припинення шлюбу.	7	10
5	Загальна характеристика особистих немайнових прав та обов'язків подружжя.	7	10
6	Правовідносини подружжя щодо належного їм майна	7	10
7	Припинення спільної сумісної власності подружжя	7	10
8	Право на майно жінки та чоловіка, які проживають однією сім'єю, але не перебувають у шлюбі між собою	7	10
9	Режим окремого проживання подружжя	7	10
10	Права і обов'язки неповнолітніх батьків	7	10
11	Оспорювання батьківства, материнства	7	10
12	Позбавлення усиновлювача батьківських прав	7	10
13	Звільнення опікуна та піклувальника дитини від їх обов'язків	10	10
14	Підстави виникнення та припинення патронату над дітьми	11	8
	Разом:	105	138

8. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ «СІМЕЙНЕ ПРАВО»

Організація і проведення тренінгу

Тренінг (англ. training) - це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі. Тренування (від англ. to train - виховувати, навчати) – комплекс вправ для тренування в чому-небудь. Тренування – система підготовки організму людини з метою пристосування його до підвищених вимог іскладних умов роботи й життя.

Порядок проведення тренінгу:

1. **Вступна частина** проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.

3. **Практична частина** реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.

4. **Підведення підсумків.** Обговорюються результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика тренінгу:

1. Договір про патронат.
2. Аліментні правовідносини батьків та дітей.
3. Правові наслідки розірвання шлюбу.
4. Колізійні питання усиновлення, опіки і піклування.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі використовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, групова робота, комунікативні техніки, реферування, а також методи опитування, тестування, ділові ігри тощо.

10.ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі використовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, групова робота, реферування, а також методи опитування, тестування, ділові ігри тощо.

У процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- тести, ситуаційні завдання;
- поточне опитування;
- підсумкове експрес-опитування;
- залікове модульне тестування;
- оцінювання результатів КППЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- ректорська контрольна робота;
- підсумковий екзамен;
- інше.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Сімейне право» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Разом
30%	40%	30%	100 %
1. Усне опитування під час занять (1-7 теми по 5 балів) – 35 балів. 2. Модульна контрольна робота – 65 балів.	1. Усне опитування під час занять (8-10 теми по 10 балів) – 30 балів. 2. Письмова робота – 70 балів.	1. Підготовка КППЗ – 40 балів. 2. Захист КППЗ – 40 балів. 3. Виконання завдань під час тренінгу – 20 балів.	100

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11.ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «СІМЕЙНЕ ПРАВО»

№	Найменування	Номер теми
1.	Ноутбук	1-10
2.	Мультимедійний проектор EPSON EB-S05	1-10
3.	Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft Office)	1-10
4.	Пакет презентаційних матеріалів	1-10
5.	Використання Інтернет-ресурсів: 1. www.rada.gov.ua – Офіційний сайт Верховної Ради України. www.kmu.gov.ua – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. 3. www.minjust.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства юстиції України. 4. www.court.gov.ua – Офіційний портал Судової влади України. 5. ww.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Європейська конвенція про визнання та виконання рішень стосовно опіки над дітьми та про поновлення опіки над дітьми від 20.05.1980 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_327
3. Європейська конвенція про здійснення прав дітей від 25.01.1996 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_135
4. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. Офіційний Вісник України. 2008. № 93. Ст. 3103.
5. Конвенція ООН про права дитини від 20.11.1989 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
6. Конвенція про визнання розлучень та рішень про роздільне проживання подружжя від 01.06.1970 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_925
7. Конвенція про громадянство одруженої жінки від 29.01.1957 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_158
8. Конвенція про захист дітей та співробітництво в галузі міждержавного усиновлення від 29.05.93 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_365/page
9. Конвенція про згоду на взяття шлюбу, шлюбний вік та реєстрацію шлюбів від 10.12.1962. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_242
10. Конвенція про контакт з дітьми від 15.05.2003 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_659
11. Конвенція про право, застосовуване до режимів власності подружжя від 14.03.1978 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_923
12. Конвенція про правову допомогу і відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах від 22.01.1993 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/997_009
13. Конвенція про стягнення аліментів за кордоном від 20.06.1956 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_425

14. Конвенція про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей від 25.10.1980 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_188/page
15. Конвенція про юрисдикцію, право, що застосовується, визнання, виконання та співробітництво щодо батьківської відповідальності та заходів захисту дітей від 19.10.1996 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/973_002
16. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966 р. Вісник Конституційного Суду України. 2007 р. № 11. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
17. Житловий кодекс України від 30.06.1983 р. № 5464-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10#Text>
18. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
19. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
20. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
21. Про акціонерні товариства. Закон України від 17.08.2008 р. Відомості Верховної Ради України. 2008. № 50. Ст. 384. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>
22. Про виконавче провадження. Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 30. Ст. 542. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>
23. Про виконання рішень і застосування практики Європейського Суду з прав людини. Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
24. Про господарські товариства. Закон України від 19.09.1991 р. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 49. Ст. 682. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>
25. Про державний бюджет на 2022 рік. Закон України від 02.12.2021 № 1928-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1928-20#Text>
26. Про державну реєстрацію актів цивільного стану. Закон України від 01.07.2010 р. № 2398-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2398-17#Text>
27. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Закон України від 13.01.2005 року № 2342-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 6. Ст. 147.
28. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>
29. Про запобігання та протидію домашньому насильству. Закон України від 07.12.2017 р. № 222-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>
30. Про захист суспільної моралі. Закон України від 20.11.2003 р. № 1296-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 14. Ст. 192. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1296-15#Text>
31. Про нотаріат. Закон України від 02.09.1993р. № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>
32. Про освіту. Закон України від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19?find=1&text=вихован#w1_12
33. Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей. Закон України від 02.06. 2005 р. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 26. Ст. 354. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-15#Text>
34. Про охорону дитинства. Закон України від 26.04.2001 р. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 30. Ст. 142. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
35. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні. Закон України від 12.07.2001 р. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 47. Ст. 251. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14#Text>
36. Про попередження насильства в сім'ї. Закон України від 15.11.2001 р. № 2789-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 10. Ст. 70. URL:
37. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні. Закон

України від 11.12.2003 р. № 1382. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 15. Ст. 232. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15#Text>

38. Про судоустрій і статус суддів. Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>

39. Про цінні папери та фондовий ринок. Закон України від 23.02.2006 р. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 31. Ст. 268. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>

40. Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі. Указ Президента України від 25.05.2020 р. № 195/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#Text>

41. Про стан соціального захисту дітей та невідкладні заходи, спрямовані на захист прав дитини в Україні. Постанова Верховної Ради України від 17.01.2020 р. № 483-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/483-20#Text>

42. Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 р. № 866. Офіційний Вісник України. 2008. № 76. Ст. 2561. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866-2008-%D0%BF#Text>

43. Про затвердження Положення про дитячий будинок сімейного типу. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2002 р. № 564. Офіційний Вісник України. 2002. № 18. Ст. 925. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/564-2002-%D0%BF#Text>

44. Про затвердження Положення про прийомну сім'ю. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2002 р. № 565. Офіційний Вісник України. 2002. № 18. Ст. 926. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/565-2002-%D0%BF#Text>

45. Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян. Постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2007 р. № 1064. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1064-2007-%D0%BF#Text>

46. Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян. Постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2007 р. № 1064. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1064-2007-%D0%BF#Text>

47. Про затвердження Порядку провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених. Постанова Кабінету Міністрів України від 08.10.2008 р. № 905. Офіційний Вісник України. 2008. № 79. Ст. 2660. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/905-2008-%D0%BF#n16>

48. Про затвердження Порядку розгляду заяв про зміну імені (прізвища, власне імені, по-батькові) фізичної особи. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 р. № 915. Офіційний Вісник України. 2007. № 52. Ст. 2115. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/915-2007-%D0%BF>

49. Про затвердження типових положень про службу у справах дітей. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.2007 р. № 1068. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1068-2007-%D0%BF#Text>

50. Про затвердження Типового положення про комісію з питань захисту прав дитини. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 р. № 866. Офіційний Вісник України. 2008. № 76. Ст. 2561. (в ред. постанови Кабінету Міністрів України від 03.10.2018 р. № 800). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866-2008-%D0%BF#n380>

51. Про реалізацію експериментального проекту щодо створення сприятливих умов для реалізації прав дитини. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 р. № 691. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-realizaciyu-eksperimentalnogo-proektu-shchodo-stvorenniya-spriyatlivih-umov-dlya-t100719>

52. Про затвердження плану заходів з реалізації II етапу Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. № 703-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/703-2020-%D1%80#Text>

53. Про затвердження Переліку захворювань, за наявності яких особа не може бути усиновлювачем. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 20.08.2008 р. № 479. Офіційний Вісник України. 2008. № 82. Ст. 2784. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1022-08#Text>

54. Про затвердження Переліку захворювань, які дають право на усиновлення хворих

дітей без дотримання строків перебування на обліку в центральному органі виконавчої влади, до повноважень якого належать питання усиновлення та захисту прав дітей, а також до досягнення дитиною п'яти років. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 27.12.2011 року № 973. Офіційний Вісник України. 2008. № 91. Ст. 3036. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0352-12#Text>

55. Про перелік видів добровільного медичного обстеження осіб, які подали заяву про реєстрацію шлюбу. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 20.12.2002 року № 480. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0044-03#Text>

56. Про затвердження Порядку вибуття дітей із закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, й соціального захисту дітей, до сімейних форм виховання. Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 02.02.2007 р. № 302/80/49. Офіційний Вісник України. 2007. № 17. Ст. 685. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0186-07#Text>

57. Про затвердження Типового положення про будинок дитини. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 18.05.1998 р. № 123. Офіційний вісник України. 1998. № 23. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0372-98#Text>

58. Про затвердження Положення про дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства соціальної політики України від 10.09.2012 р. № 995/557. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1629-12#Text>

59. Про затвердження Порядку та умов прийому громадян України, які проживають за межами України, та іноземців, які бажають усиновити дитину в Україні. Наказ Міністерства соціальної політики від 17.11.2011 р. № 445. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1406-11#Text>

60. Про затвердження Правил внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання. Наказ Міністерства юстиції України від 12.01.2011 р. № 96/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0055-11#Text>

61. Про затвердження Правил реєстрації актів цивільного стану в Україні. Наказ Міністерства юстиції України від 18.10.2000 р. № 52/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0719-00#Text>

62. Про затвердження Положення про порядок учинення нотаріальних дій в дипломатичних представництвах та консульських установах України. Наказ Міністерства юстиції України та Міністерства закордонних справ України від 27.12.2004 р. № 142/5/310. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1649-04#Text>

63. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України. Наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 р. № 296/5 // Офіційний вісник України від 07.03.2012. 2012 р., № 17, стор. 66, стаття 632. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#Text>

64. Положення про порядок вчинення нотаріальних дій в дипломатичних представництвах та консульських установах України. Наказ Міністерства юстиції України та Міністерства закордонних справ України від 27.12.2004 р. № 142/5/310 // Офіційний вісник України від 14.01.2005. 2004 р., № 52, том 2, стор. 796, стаття 3492.

65. Про реалізацію пілотного проекту щодо державної реєстрації шлюбу. Наказ Міністерства юстиції від 22.07.2016 р. № 2247/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1018-16#Text>

66. Про затвердження Переліку видів доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів на одного з подружжя, дітей, батьків, інших осіб. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.02.1993 р. № 146. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/146-93-%D0%BF#Text>

67. Про затвердження Порядку стягнення аліментів на дитину (дітей) у разі виїзду одного з батьків для постійного проживання в іноземній державі, з якою не укладено договір про подання правової допомоги. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2002 р. № 1203. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1203-2002-%D0%BF#Text>

68. Про затвердження Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 р. №

866. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866-2008-%D0%BF#Text>

69. Про застосування судами окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів Постанова Пленуму Верховного Суду України від 15.05.2006 р. № 3. Вісник Верховного Суду України. 2006. № 7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003700-06#Text>

70. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 21.12.2007 р. № 11. Вісник Верховного Суду України. 2008. № 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0011700-07#Text>

71. Щодо отримання згоди органів опіки та піклування. Лист Міністерства юстиції України від 25.07.2006 р. № 19-50-556. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v-556323-06#Text>

72. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням приватного підприємства «ІКІО» щодо офіційного тлумачення положення частини першої статті 61 Сімейного кодексу України № 1-8/2012 від 19.09.2012 р. Офіційний Вісник України. 2012. № 75. Ст. 3038. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v017p710-12#Text>

73. Огляд судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду щодо розгляду справ у спорах, що виникають із розподілу майна подружжя. 2020. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_podil_majna.pdf

ЮРИДИЧНА ЛІТЕРАТУРА:

74. Anpassung des Familien- und Erbrechts an die realen Lebensformen. Bundesamt für Sozialversicherungen BSV. URL: <https://www.bsv.admin.ch/bsv/de/home/sozialpolitischethemen/familienpolitik/familienrecht.html>

75. Aulona Haxhiraj. E drejta për një jetë familjare në kuadër të së drejtës evropiane. Disertacion për mbrojtjen e gradës shkencore «doktor». Tiranë. 2016, 183 f. URL: <http://www.doktoratura.unitir.edu.al/wpcontent/uploads/2016/10/TEME-DIPLOME.pdf>

76. Code de l'action sociale et des familles. URL: <http://scolaritepartenariat.chez-alice.fr/page171.htm>

77. Dessine-moi une famille: Les grands principes des conventions internationales. URL: <https://www.gisti.org/spip.php?article4087>

78. Dreptul familiei / Dan Lupașcu, Cristiana Mihaela Crăciunescu. Ed. a 2-a. București: Universul Juridic, 2012. URL: <https://www.ujmag.ro/drept/dreptulfamiliei/dreptul-familiei-editia-ii-noul-cod-civil/rasfoire/>

79. Emmanuel Pardo. Droit de la Famille. URL: <https://avocat-nicepardo.fr/droit-de-la-famille/>

80. Family Homes on Reserves and Matrimonial Interests or Rights Act (S.C. 2013, c. 20). URL: <https://laws-lois.justice.gc.ca/PDF/F-1.2.pdf>

81. Hrušáková Milana, Zdeňka Králíčková, Lenka Westphalová, Radovan Dávid. Rodinné právo. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2015. 355 s.

82. Katharina Boele-Woelki. The Road Towards a European Family Law. Electronic Journal of Comparative Law. URL: <https://www.ejcl.org/11/art11-1.doc>

83. Kathryn J. Murphy Goranson Bain Ausley, PLLC Dallas, Plano, and Austin: MARITAL PROPERTY AGREEMENTS. URL: <https://www.gbfamilylaw.com/wp-content/uploads/2019/02/Marital-Property-Agreements.New-Frontiers.2018.pdf>

20-22 Noeiuinea și principiile generale ale dreptului familiei. URL: http://www.hamangiu.ro/upload/cuprins_extras/dreptul-familiei-note-de-curs-simanal-de-seminar_extras.pdf pril. 2022. p.410-416.

84. Rodinné právo. URL: <http://eupsi.cz/rodinne-pravo.html>

85. Walter Doralt. Das Allgemeine Bürgerliche Gesetzbuch (ABGB) ist die zentrale Kodifikation des österreichischen Zivilrechts. URL: http://hwbeup2009.mpipriv.de/index.php/Allgemeines_B%C3%BCrgerliches_Gesetzbuch

86. Zasady prawa rodzinnego. URL: <https://notatek.pl/zasady-prawa-rodzinnego>

87. Zásady rodinného práva. URL: <http://www.honzaplsek.cz/law/007.html#4>

88. Амеліна А. С. Колокольна Н. С. Медіаційні угоди (договори) щодо вирішення

- сімейний спорів. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 2. С. 99-102. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2020/27.pdf
89. Бережний А.А. Укладання та визнання шлюбів за участю громадян України в державах ЄС. Часопис Київського університету права. 2019. № 1. С. 305-307.
90. Богуцька Л.П. Визнання недійсним правочину, що порушує житлові права дитини. Українське право. 16.11.2019. URL: <https://ukrainepravo.com/news/companies/legal-advice-childs-housing-rights-2019/>
91. Бондаренко О. С. Верещака Я. В. Єдиний Державний реєстр випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі: оцінка ефективності. Юридичний науковий електронний журнал. 2020, 2. С. 301–303. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2020/80.pdf
92. Бутрин-Бока Н. С. Історія становлення законодавства щодо правового становища дітей-інвалідів на теренах України. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції № 6. 2019. URL: www.apnl.dnu.in.ua.
93. Бутрин-Бока Н.С. Штучне переривання вагітності: правовий досвід зарубіжних країн. Право та державне управління. № 1. 2021. С. 29-33.
94. Бутрин-Бока Н.С., Мацук С., Бутрин С. Колізії у сімейному законодавстві України : деякі аспекти. Proceedings of XI International Scientific and Practical Conference «MODERN DIRECTIONS OF SCIENTIFIC RESEARCH DEVELOPMENT » Chicago, USA
95. Бюлетень Комітету з сімейного права НААУ (інформаційний дайджест новин усфері сімейного права) за III квартал 2021 року. Випуск 9. 2021. URL: <https://unba.org.ua/news/71117-byuleten-komitetu-z-simejnogo-prava-naau-za-iii-kvartal-2021-roku.html>
96. Ватрас В. А. Джерела сімейного права : дис. ... д-ра юр. наук : 12.00.03. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 516 с.
97. Герасимчук Л. Недійсність шлюбу за сімейним законодавством України та застосовність норм міжнародного приватного права. Підприємництво, господарство, право. 2020. № 4. С 22–27. URL: <http://pgpjjournal.kiev.ua/archive/2020/4/5.pdf>
98. Гретченко Л. Найкращі інтереси дитини: актуальні питання судової практики. URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/najkrashhi-interesy-dytyny-aktualni-pytannya-sudovoyi-praktyky/>
99. Дяченко С. В., Колокольна Н. С. Запровадження медіації для вирішення сімейних спорів у цивільному судочинстві України: судова практика. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 2. С. 118–121. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2020/32.pdf
100. Караханян Г. Семья в свете Конституции Республики Армения. URL: http://www.concourt.am/armenian/con_right/3.25-2004/kharakhanyan.htm
101. Кенева О.О. Пащенко А.С. Щодо особливостей правового регулювання прав сіамських близнюків. Журнал східноєвропейського права. 2020. № 76. С. 134–139. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2020/05/keneva_pashchenko_76.pdf
102. Концепція оновлення Цивільного кодексу України. Київ: Видавничий дім «АртЕк», 2020. 128 с.
103. Мельниченко Ю. О. Зареєстроване цивільне партнерство та фактичний шлюб: проблеми правової регламентації в Україні. Правова держава. 2020. № 38. С 70–79. URL: <http://pd.onu.edu.ua/article/view/204136/206203>
104. Менджул М. В. Зміст принципу найкращих інтересів дитини та його практичне застосування. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2019. Випуск 56. Том 1. С. 87–91.
105. Менджул М. В. Основні засади правового регулювання сімейних відносин у Канаді. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2019. Випуск 55. Том 1. С. 128–132.
106. Менджул М. В. Перспективи уніфікації європейського сімейного права. Visegrad Journal on Human Rights. 2019. №. 3. Vol. 1. p. 186–190.
107. Менджул М.В.. Принципи сімейного права (сутність та проблеми застосування): монографія. Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші. 2019. 420 с.
108. Огляд рішень Європейського суду з прав людини. Рішення за період з 04.05.2020 по 08.05.2020 / Відпов. за вип.: О. Ю. Тарасенко, Д. П. Мордас, Р. Ш. Бабанли. Київ, 2020. Вип. 18. 27 с.
109. Огляд рішень Європейського суду з прав людини. Рішення за період з 18.05.2020 по

22.05.2020 / Відпов. за вип.: О. Ю. Тарасенко, Д. П. Мордас, Р. Ш. Бабанли. Київ, 2020. Вип. 20. 12 с.

110. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Сімейне право» / Укл. І.С. Лукасевич-Крутник, Бутрин-Бока Н.С., Паращук Л.Г. Тернопіль. ЗУНУ. 2022. 168 с.

111. Паращук Л., Чапля І. Проблемні аспекти правового регулювання договору про сурогатне материнство в контексті гармонізації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Актуальні проблеми правознавства. 2022. № 1. С. 70-76.

112. Паращук Л.Г., Бутрин-Бока Н.С., Плюта К.Л. Правове регулювання інституту шлюбного договору за законодавством України та зарубіжних країн. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 3. С. 121-124.

113. Правові проблеми сучасного сімейного права / Лукасевич-Крутник І., Майка Н., Стефанишин Н. та інші Монографія. ВПЦ «Економічна думка», Тернопіль, 2020. 182с.

114. Пряміцин В.Ю., Балінська В.О., Ковалик К.І. Особливості укладення шлюбного договору в Україні та США. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2020. № 1 С. 55–58.

115. Розгон О.В. Договори у сімейному праві України : монографія. Київ : Ін Юре, 2018. 302 с.

116. Ткачук К. В., Стародубцева Д. О. Домашнє насильство: європейський досвід та аналіз впроваджених змін в Україні. Журнал східноєвропейського права. 2020. № 75. С. 140–

145. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2020/04/tkachuk_starodubtseva_75.pdf

120. Чернега В.М. Удосконалення норми-дефініції «сім'я». Юридичний науковий електронний журнал. 2019. № 6. С. 143–146.

121. Чеховська І. В. Яременко В. С. Право на укладання шлюбного договору. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 2. С. 144–147. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2020/39.pdf